

FOUNDATION OF EDUCATION

Paper-A Semester-I

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Section A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 15 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION-A

1. Define Education. Discuss its concept.
2. Discuss the functions of Education in Human and National Life.
3. Discuss the determinants of aims of Education in detail.
4. What are Aims of Education ? Discuss its importance.

SECTION-B

5. Describe 'School' as an Agency of Education.
6. What are Agencies of Education ? Give its detailed classification.
7. What is Education for National Integration ? Discuss ways and means to promote National Integration.
8. What is the concept of the International Understanding ? Discuss contribution of Education for the development of International Understanding.

SECTION-C

9. Write short notes on the following :

(i) Meaning of 'Education'	(ii) Nature of Education.
(iii) Scope of Education.	(iv) Obstacles of National Integration.
(v) Types of aims of Education.	(vi) Individual's Social aim of Education.
(vii) Vocational aim of Education.	(viii) Role of Family in educating the Child.
(ix) Community as an Agency of Education.	(x) Importance of International Understanding.
(xi) Types of Education.	(xii) Any 2 definitions of Education.
(xiii) Need of aims of Education.	(xiv) Factors influencing aims of Education.
(xv) Chief characteristics of Family.	

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿੱਚ 15 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ-A

1. ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
3. ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
4. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-B

5. ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਧਨ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਰਜ ਕਰੋ।
7. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂਲਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਝ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-C

- (i) 'ਸਿੱਖਿਆ' ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
- (ii) ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਰੂਪ ਵਿਚਾਰੋ।
- (iii) ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- (iv) ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- (v) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ।
- (vi) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਵਿਚਾਰੋ।
- (vii) ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਰਤਕ (ਪੇਸ਼ੇਵਰ) ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (viii) ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚਾਰੋ।
- (ix) ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੋ।
- (x) ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਝ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ
- (xi) ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚਾਰੋ।
- (xii) ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- (xiii) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿਚਾਰੋ।
- (xiv) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਕਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
- (xv) ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ?